

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.20.097/2017/5.

A tanács tagjai:

Dr. Baka András a tanács elnöke

Dr. Pataki Árpád előadó bíró

Dr. Kovács Zsuzsanna bíró

A felperes:

A felperes képviselője:

Dr. Rusznák Jánosné ügyvéd

Az alperesek:

III. rendű

IV. rendű

V. rendű

VI. rendű

Az alperes képviselői:

Dr. Kalmár István jogtanácsos VI. rendűért

A per tárgya:

Személyiségi jog megsértése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

A felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Pécsi Ítéltábla Pf.VI.20.035/2016/4.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Kaposvári Törvényszék 24.P.21.661/2015/3.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a bíróság a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a VI. rendű alperesnek 20.000 (húszezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 1.000.000 (egymillió) forint felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes köteles az államnak megtéríteni külön felhívásra.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Ismeretlen személy lejárató szándékkal a III. és V. rendű alpereseket feladóként feltüntetve a felperessel jó viszonyban lévő .., illetve .. lakos címzetteknek 2012. február 3-án .. községben két csomagot adott postára. Mindkét csomagban a köztisztviselői állású idős címzettek személyes körülményeire utaló, obszcén hangvételű zaklató levél és egy műpénisz volt. .. sérelmére 2009-ben már követtek el hasonló cselekményt, így ő a gyanús csomag átvételét követően haladéktalanul .. körzeti megbízotthoz fordult. .. részére a kézbesítést sikertelenül kísérelték meg, így a kézbesítő a küldeményt a feladóként megjelölt és a címzett szomszédságában élő V. rendű alperesnek adta át. Ugyanazon azonosítatlan, ismeretlenül maradt személy az V. rendű alperes nevében hirdetést adott fel a 2012. február 9-én megjelent .., amelyben a tulajdonos tudta és beleegyezése nélkül .. ingatlanát kínálta eladásra, megjelölve a vezetékes telefonszámát is. .. sértettét ezen a telefonszámon több alkalommal hívták őt rendszeresen zaklatva.
- [2] .. és .. egyaránt feljelentéseket tettek, a .. Rendőrkapitányság a nyomozásokat egyesítette. A nyomozó hatóság tanúként hallgatta meg a III. rendű alperest, aki tagadta, hogy .. részére a sérelmes levelet ő írta volna, közölte, hogy egy haragosa van, a felperes, ő szokta a fiát „hülye ..”-nak nevezni, ahogy az a .. címzett levélben szerepel. A III. rendű alperes fia, a IV. rendű alperes hasonló tartalmú tanúvallomást tett.
- [3] Ugyancsak tanúvallomást tett a büntető eljárásban az V. rendű alperes is. Ebben előadta, hogy őt .. a hirdetéssel kapcsolatban kérdőre vonta azzal, hogy a felperes látta a nevét és az aláírását a hirdetésen, a felperes az ezzel kapcsolatban nekiszegezett kérdésre pedig nem tudott elfogadható választ adni.
- [4] A felperes röviddel a történetet követően megjelent a helyi postahivatalban, és a postai alkalmazottakat emelt hangon felelősségre vonta a .. címzett küldemény szabálytalan kézbesítése miatt, ellenük fegyelmi eljárás megindítását kezdeményezte.
- [5] Ezt követően a VI. rendű alperes alárendeltségében tevékenykedő nyomozó hatóság a 2012. augusztus 13-án a felperest gyanúsítottként hallgatta ki. A felperes a gyanúsítottkénti meghallgatás jegyzőkönyvében saját kezűleg rögzítette és aláírta, hogy a gyanúsítást megértette, azzal szemben panaszt nem tesz, a bűncselekményt nem követte el. A felperes gyanúsítottként vallomást tett, kihallgatása megtörtént, és írásmintát is adott. Az írásszakértői vélemény szerint a levelek, illetve a hirdetés kézzel írott szövege nem a felperestől származott.

- [6] Az eljárás során a Tolna Megyei Főügyészség több határozattal a nyomozás határidejét meghosszabbította. 2013. július 30-án a .. Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Vizsgálati Alosztálya rögzítette, hogy a nyomozás adatai alapján nem állapítható meg, hogy a bűncselekményeket a felperes követte el, ezért javasolták az eljárás megszüntetését. Ezt követően a .. Járási Ügyészség B.107/2012/4. számú határozatával a nyomozást megszüntette. A megszüntető határozat tartalmazta azt is, hogy a műpéniszt és a becsmérítő levelet tartalmazó csomagok postára adása a háborgatás rendszerességének hiányában bűncselekménynek (zaklatás) nem volt minősíthető.

A kereseti kérelem és az alperesek védekezése

- [7] A felperes eredetileg a .. Rendőrkapitányság mint I. rendű, .. körzeti megbízott mint II. rendű, .. mint III. rendű, .. IV. rendű, .. V. rendű alperesek ellen nyújtotta be, később keresetét jogalanyiség hiányában a .. Rendőrkapitányság tekintetében, illetve .. szolgálati viszonyára figyelemmel nem tartotta fenn, ugyanakkor alperesként perbe vonta a .. Megyei Rendőrkapitányságot.
- [8] A felperes keresetében kérte annak megállapítását, hogy az alperesek megsértették becsületét, jó hírnevét, emberi méltóságát azzal, hogy vele szemben indokolatlanul büntető eljárást kezdeményeztek, illetve büntető eljárást folytattak le. Kérte az alperesek kötelezését a jogsértés abbahagyására, és a további jogsértéstől való eltiltásra. Kérte az alpereseket elégtétel adására, és 10.000.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezni. A III.-IV.-V. rendű alperesek vonatkozásában a felperes azt sérelmezte, hogy a gyanú tárgyát képező bűncselekmények elkövetésével őt alaptalanul, rosszindulatból hozták összefüggésbe, és a nyomozás megszüntetését követően továbbra is azt állították, hogy a gyanú tárgyát képező cselekményeket a felperes ténylegesen elkövette. A felperes kereseti álláspontja szerint a VI. rendű alperes koholt bizonyíték, rosszindulatú feltételezés következtében gyanúsította őt meg olyan cselekmény miatt, amely a bűncselekmény törvényi tényállását egyébként sem merítette ki. Sérelmezte azt is, hogy a nyomozó hatóság (VI. rendű alperes) a .. kötött, az eljárással össze nem függő öröklési szerződését vizsgálat tárgyává tette, és ezzel megsértette a 2011. évi CXII. tv. (Infotv.) adatkezelésre vonatkozó rendelkezéseit is.

Az első- és másodfokú ítélet

- [9] A felperes keresetét az elsőfokú bíróság elutasította, és a felperest perköltség és illeték megfizetésére kötelezte. Ítéletének indokolásában kifejtette, hogy a III.-IV.-V. rendű alperesek igazmondási kötelezettség mellett tett tanúvallomásai alapján nem volt eleve indokolatlan a büntetőeljárás megindítása, a III. és IV. rendű alperesek indokát adták a haragos viszonynak a felperes

vonatkozásában, az V. rendű alperes pedig csak tényekről nyilatkozott. Kiemelte, hogy a következetes bírói gyakorlat szerint a büntetőeljárás lefolytatása nem sért személyiségi jogot még akkor sem, ha utóbb nem állapították meg a felperes felelősségét. Az elsőfokú bíróság kifejtette azt is, hogy a felperes nem bizonyította azt, hogy a büntetőeljárás megszüntetése után a III.-IV.-V. rendű alperesek azt állították vagy híresztelték volna, hogy a felperes lenne az elkövető az eljárás megszüntetésétől függetlenül. Utalt arra is az elsőfokú bíróság, hogy a felperes nem tett panaszt a gyanúsítással szemben, ez pedig a jogosult jogsértést kizáró hozzájárulásának minősül.

- [10] Az elsőfokú ítélet indokolása szerint a rendőrség a büntetőeljárás lefolytatásával nem sértette meg a felperes adatvédelmi jogait sem, mert jogosult volt a személyes adatok kezelésére. Az elsőfokú bíróság mellőzte a rendőrök, illetve az eljáró ügyvéd tanúkénti meghallgatását. A tényállást a rendelkezésre álló iratok alapján is megállapíthatónak találta. Elutasította a felperes írásszakértő kirendelésére irányuló indítványát, továbbá .. ismételt meghallgatására vonatkozó indítványát is, mert az ügy eldöntése szempontjából lényegtelennek találta, hogy .. írta-e alá a neki tulajdonított tanúvallomást vagy sem.
- [11] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, és a felperes perköltség megfizetésére, valamint a le nem rótt fellebbezési illeték megfizetésére kötelezte.
- [12] A jogerős ítélet indokolása kifejtette, hogy a büntetőeljárás során tanúként meghallgatott III.-IV.-V. rendű alperesek okszerű magyarázatot adtak arra, hogy miért tartják a felperest összefüggésbe hozhatónak a feljelentés tárgyát képező cselekményekkel, nem tartotta a logika szabályaival ellentétesnek azt a rendőri nyomozati magatartást, hogy a tanúként meghallgatott személyektől megkérdezték azt, hogy megítélésük szerint ki kívánt nekik ártani. A jogerős ítélet szerint a felperes saját magatartásával is magára terelte a gyanút akkor, amikor postásokat jelentett fel egy olyan kézbesítés miatt, ahol a kézbesítés megküldése jól jött a címzettnek, és rosszul a tényleges feladónak. A másodfokú bíróság nem értett egyet az elsőfokú bíróság azon álláspontjával, hogy a panasz elmaradása egyben a jogsértéshez való jogosulti hozzájárulásként lenne értékelhető, ugyanakkor a panasz elmaradását már úgy értékelte, hogy azzal a felperes nem merítette ki a rendes jogorvoslat lehetőségét, ezért nem áll fenn a közigazgatási jogkörben okozott kár vizsgálatának egyik feltétele.
- [13] Egyetértett viszont a másodfokú bíróság az elsőfokú bírósággal abban, hogy a VI. rendű alperes részéről nem történt jogellenes adatkezelés, mert a rendőrség jogosult volt a felperes személyes adatainak kezelésére. A jogerős ítélet szerint az öröklési szerződés vizsgálatával a VI. rendű alperes nem követett el jogsértést, mert annak fennállásáról maga a felperes tett említést. A rendőrségnek feladata volt az esetleges motívumok keresése. A

jogerős ítélet indokolása szerint az elsőfokú bíróság megalapozottan utasította el a felperes bizonyítási indítványait, mert a felajánlott bizonyítás nem lett volna alkalmas a jogsértés igazolására.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [14] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben elsődlegesen kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és a keresetnek helyt adó ítélet meghozatalát, másodlagosan pedig a hatályon kívül helyezés mellett kérte az eljáró bíróságok új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását perköltség megállapítása mellett. A kérelem szerint őt teljesen megalapozatlanul gyanúsították meg bűncselekmények elkövetésével, személyével szemben haragos tanúk vallomása, bosszút forraló postások előadása alapján. A kérelem álláspontja szerint eleve nem lett volna büntetőeljárás elrendelésének, hiszen az ügyészség is megállapította, hogy a zaklatás vétsége megállapításának alapfeltételei hiányoztak. Kihangsúlyozta, hogy önmagában a panasz hiánya, illetve az írásminta adása nem minősül a jogsértéshez való hozzájárulásnak. Fenntartotta azon álláspontját is, hogy a rendőrség részéről jogellenes adatkezelés történt. A felperes ezúttal is sérelmezte bizonyítási indítványainak elutasítását. Álláspontja szerint a korábban II. rendű alperes .. körzeti megbízott tanúként igazmondási kötelezettség mellett lett volna köteles nyilatkozni, valamint az őt kihallgató rendőr, illetve a .. Rendőrkapitányság vezetője bizonyosan értékes vallomást tettek volna, akkori jogi képviselője pedig be tudott volna számolni arról, hogy milyen jogorvoslati kezdeményezéseket tettek. .. ismételt meghallgatása pedig alapot adhatott volna arra, hogy esetlegesen közokirat hamisítás miatt induljon eljárás az ő aláírásának valós volta miatt. Külön sérelmezte azt, hogy a másodfokú bíróság indokolásbeli módosítás mellett helyben hagyta a felperes által jogsértőnek talált elsőfokú ítéletet.
- [15] Az alperesek közül a VI. rendű alperes terjesztett elő felülvizsgálati ellenkérelmet, amelyben a jogerős ítélet helyes indokaira hivatkozással kérte a jogerős ítélet hatályában való fenntartását, hivatkozva arra, hogy semmiféle jogsértést nem követtek el.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [16] A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján, mert a felülvizsgálati kérelmet nem találta megalapozottnak.
- [17] A Pp. 275. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének helye nincs. A Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a rendelkezésre álló iratok alapján dönt. A (2) bekezdés értelmében a Kúria a jogerős határozatot csak a

felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül.

- [18] A perbeli események 2012-ben történtek, így arra az 1959. évi IV. tv. (régi Ptk.) rendelkezéseit kell alkalmazni. A Ptk. 75. § (1) bekezdése szerint a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. E jogok a törvény védelme alatt állnak. A 76. § értelmében a személyhez fűződő jogok sérelmét jelenti különösen ... a becsület és az emberi méltóság megsértése. A 78. § (1) bekezdése szerint a személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jóhírnév védelmére is. A (2) bekezdés értelmében a jóhírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyére vonatkozó, azt sértő, valótlan tényről állít, híresztel, vagy való tényről hamis színben tüntet fel. A kialakult bírói gyakorlat szerint jogot sért a vélemény, ha az kifejezőmódjában indokolatlanul bántó, sértő, megalázó vagy burkolatlan valótlan tényállítást fejez ki.
- [19] A Ptk. 339. § (1) bekezdése értelmében aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentesül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, hogy az az adott helyzetben általában elvárható. Ehhez képest speciális szabályt tartalmaz a VI. rendű alperes esetében alkalmazandó a Ptk. 349. § (1) bekezdése. Az ebben foglaltak szerint államigazgatási jogkörben okozott kárért a felelősséget csak akkor lehet megállapítani, ha a kár rendes jogorvoslással nem volt elhárítható, illetőleg a károsultak kárelhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket igénybe vette. Az állandó bírói gyakorlat szerint államigazgatási jogkörben okozott kár jogalapja csak akkor állapítható meg, ha az államigazgatási szerv kirívóan súlyos jogalkalmazási vagy jogértelmezési hibát követ el, a megítélése, hogy ilyen hiba történt-e, nem a jogosult szubjektív sértettségérzete alapján, hanem külső objektív mérce alapján ítélandó meg.
- [20] A Kúria szerint a VI. rendű alperes vonatkozásában a jogerős ítélet helytállóan, jogszabálysértés nélkül állapította meg, hogy az államigazgatási jogkörben okozott kár megítélésének egyik konjunktív feltétele hiányzott akkor, amikor a felperes a rendes jogorvoslatot nem vette igénybe akkor, amikor gyanúsítással szemben panaszt nem jelentett be. A Kúria szerint még abban az esetben is, ha ez nem minősült volna hatékony jogorvoslatnak, önmagában a gyanúsítás a büntetőeljárás megindítása nem minősült súlyos jogalkalmazási, jogértelmezési tévedésnek, hiszen a gyanúsítás tanúvallomásokon, III.-IV.-V. rendű alperes nyilatkozatain alapult. Teljesen következetes és egyértelmű a bírói gyakorlat abban a vonatkozásban, hogy önmagában a büntető feljelentés, illetve az eljárás megindításának ténye nem sért személyiségi jogot, még akkor sem, ha később a büntetőeljárás nem vezet a feljelentett vagy eljárás alá vont személy elmarasztalására. Önmagában az a jogalkalmazói tévedés, hogy a zaklatás büntetőjogi tényállásához a rendszeresség megvalósulása szükséges, az postai küldemény esetében pedig ez nem valósult meg, külső objektív szemlélet mellett nem minősül olyan súlyos jogalkalmazói tévedésnek, amely

államigazgatási jogkörben okozott kár megítélésére alapot adna.

- [21] A Kúria szerint a III.-IV.-V. rendű alperesek tanúvallomásaiban nem sértették meg a felperes személyiségi jogait, hiszen az csak akkor lenne megállapítható, ha az adott eljárásra nem tartozó gyalázkodó előadásokat tettek volna, erre pedig nem került sor. Csak visszautal a Kúria arra, hogy önmagában a büntetőeljárás kezdeményezésére irányuló előadás megtétele nem minősül személyiségi jogot sértőnek.
- [22] Önmagában az a körülmény, hogy az elsőfokú bíróság a panasz bejelentésének elmulasztását, illetve az írásszakértői vélemény elkészítéséhez való hozzájárulását a felperesnek tévesen értékelte úgy, hogy az jogosult személyiségi jogsértéshez való hozzájárulását jelentette volna a Ptk. 75. § (3) bekezdése alapján, az érdemi döntésre nem volt kihatással.
- [23] A jogerős ítélet jogszabálysértés nélkül helytállóan utasította el a VI. rendű alperes vonatkozásában a jogellenes adatkezelésre történő hivatkozást, tekintettel arra, hogy a büntetőeljárás adatainak kezelésére a VI. rendű alperes a rendőrségi törvény (1994. évi XXXIV. tv.), illetve az Infotv. (2011. évi CXII. tv. 5. § (1) bekezdése) jogosított volt. Nem merült fel semmilyen adat arra nézve, hogy a rendőrségen bármilyen a jogszabályi kereteken túlmutató jogellenes adatkezelés történt volna.
- [24] A Kúria egyetértett a jogerős ítéletben foglaltakkal abban is, hogy a felperes bizonyítási indítványainak elutasítására jogszerűen került sor. A jogalapra nézve elfoglalt álláspontból ugyanis egyértelműen következik, hogy szükségtelen a jogkövetkezmények tekintetében tanú meghallgatása, illetve szükségtelen lett volna a felperes korábbi jogi képviselőjének meghallgatása is a jogorvoslat igénybe vételének lehetőségét illetően, mert az államigazgatási jogkörben okozott kár megítélésének lehetősége attól függetlenül is hiányzott, hogy a felperes a jogorvoslati lehetőséget a rendőrségi döntéssel szemben igénybe vette-e vagy sem.
- [25] A jogalap hiányára figyelemmel helyesen jártak el a bíróságok akkor, amikor az igényelt jogkövetkezményekkel már nem foglalkoztak.
- [26] Mindezekre figyelemmel a Kúria az érdemben helytálló jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

- [27] 1959. évi IV. tv. (régí Ptk.) 75. § (1) bekezdés, 76. §, 78. § (1) és (2) bekezdése, 339. § (1) bekezdése, 349. § (1) bekezdés, Pp. 78. § (1) bekezdés, 164. § (1) bekezdés, 206. § (1) bekezdés, 275. § (3) bekezdés, 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet, 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdés, 1990. évi XCIII. tv. 50. § (1) bekezdés.

Záró rész

[28] A Kúria a felperes felülvizsgálati kérelmét tárgyaláson kívül bírálta el. A felperes teljes egészében pervesztes lett, ezért tartozik megfizetni a felülvizsgálati eljárási költséget a felülvizsgálati ellenkérelmet beterjesztő VI. rendű alperesnek. A III.-IV.-V. rendű alperesek nyilatkozatot a felülvizsgálati eljárásban nem tettek, ezért az ő vonatkozásukban perköltség nem merült fel, erről rendelkezni nem kellett. A pervesztes felperes köteles megtéríteni az államnak külön felhívásra a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket, amelynek mértéke a megítélni kért 10.000.000 forintos nem vagyoni kártérítési igény 10%-a.

Budapest, 2017. december 6.

Dr. Baka András s.k. a tanács elnöke, Dr. Pataki Árpád s.k. előadó bíró, Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

AM

tisztviselő